

De Cliënt vertelt

Longitudinaal onderzoek naar arbeidsre-integratie
van langdurig arbeidsongeschikten na hun
herbeoordeling

L. van Hal, A. Meershoek, A. de Rijk, C. Joling & F. Nijhuis

A blue-tinted photograph of a modern cable-stayed bridge with a curved arch, set against a stone wall. In the background, a building with two spires is visible.

Lineke van Hal
4 december 2008

Faculty of Health, Medicine and Life Sciences

Universiteit Maastricht

Opzet presentatie

§ Aanleiding en probleemstelling

§ Design

§ Resultaten onderzoek

§ Gezamenlijke brainstorm aanbevelingen

Achtergrond en aanleiding

- § Lage succespercentages re-integratietrajecten
- § Vraag om maatwerk
- § Re-integratietraject als 'black box'
- § Weinig zicht op cliëntperspectief

Doelgroep

- § WAO-ers
- § Minimaal 5 jaar een uitkering
- § Herbeoordeeld volgens het nieuwe schattingsbeleid (<45 jaar)
- § Re-integratietraject aangeboden
- § Geselecteerd uit cliëntenbestand UWV

Doelstelling

Inzicht verwerven in

- (1) Kenmerken cliënten en hun trajecten
- (2) op welke manier een onderscheid tussen arbeidsgehandicapten gemaakt kan worden;
- (3) passende ondersteuning bij re-integratie

Methoden van onderzoek

Verschillende methoden en perspectieven

- § Longitudinale survey
 - § Telefonische enquête (cliëntperspectief)
- § Diepte interviews
 - § Levensverhalenonderzoek 'cliënten'
 - § Interviews re-integratie professionals

Longitudinale survey

§ 1 jaar, 5 meetmomenten (3-maandelijks)

T1: N = 233; T5: N = 202

§ Onderzoeksthema's

§ Sociaaldemografische kenmerken

§ Gezondheid

§ Sociale participatie

§ Re-integratie

§ Werk

Resultaten longitudinale survey

Diversiteit van onderzoeksgroep (1)

Sociaal-demografische kenmerken

- § Twee derde is vrouw
- § 80% tussen 35 en 45 jaar

WAO-situatie

- § Gemiddeld 8 jaar WAO-uitkering (max. 27 jr)
- § Voor herbo: bijna 80 % volledig AO,
na herbo: ruim 10 % volledig AO.
- § Voor herbo: 3 % < 25 % AO
Na herbo: ruim 50 % < 25 % AO

Resultaten longitudinale survey

Diversiteit van onderzoeksgroep (2)

Gezondheid

§ Meer dan 80 % heeft chronische klachten

In WAO door:

§ Klachten aan bewegingsapparaat (een derde)

§ Psychische klachten (een derde)

§ Psychische klachten icm andere (14 %)

Werkervaring

§ Ruim de helft meer dan 10 jaar werkervaring

§ Veel verschillende beroepssectoren, bijna alle niveaus

§ Een derde vóór de herbeoordeling aan het werk

Resultaten longitudinale survey

Kenmerken re-integratietrajecten

- § Weinig direct op werkgerichte activiteiten
- § Voornamelijk voorbereidende activiteiten
- § Re-integratiekansen wat groter bij individuele begeleiding
- § Re-integratiedoelen
 - § Vinden van een werkplek: 70 – 80 % (overige cliënten waren al aan het werk)
 - § Het ontdekken van mijn mogelijkheden: 2/3

Conclusies longitudinale survey

- § Belangrijkste conclusies longitudinale survey:
 - § Diversiteit onderzoeksgroep
 - § Weinig veranderingen in gezondheid, sociale participatie en motivatie tav werkhervatting
 - § Trajectvormen: Veel voorbereidende activiteiten, vaak individueel gericht

Levensverhalenonderzoek

- § Doelgerichte selectie (criteria: variatie)
- § Int. 1: N=45; int. 2: N = 37; int. 3: N=35.
- § Interviews bij respondent thuis
- § Brede, thematische benadering van levensverhaal
 1. Beschrijving van jeugd tot heden
 2. Huidige situatie van respondent en re-integratie
 3. Zie 2, maar variatie in wijze van interviewen

Levensverhalenonderzoek

Verhaalanalyse:

Gaat er niet om wat er daadwerkelijk in het leven gebeurt, maar om hoe de verteller hierover vertelt en welke plek het krijgt in zijn/haar levensverhaal.

Levensverhalenonderzoek

Handvatten om manieren van vertellen te onderscheiden:

§Zelfpositionering

§Verhaalontwikkeling

§Ingrijpende levensgebeurtenissen

§Richting verhaal (toekomstbeeld)

Levensverhalenonderzoek

Behoefte aan re-integratiebegeleiding vanuit cliëntperspectief:

- § Regisseur
- § Coach
- § Tussenpersoon
- § Klankbord

Regisseur

- Iemand die vertelt wat er moet gebeuren
- Geven hun verhaal en hun re-integratie geen richting
- Geen duidelijke breuken
- Nadruk op 'patiëntenrol'
- Afhankelijke / onwetende opstelling

Coach

Iemand die ook aandacht heeft voor leven naast re-integratie

- In verhaal vaak weinig ruimte voor re-integratie: in beslag genomen door hun levenssituatie, levensgebeurtenissen niet in perspectief
- Vaak 'op de drempel' wat betreft breuken
- Richting in verhaal: heroriëntatie: hoe wil ik in het leven staan?

Tussenpersoon

Hulp bij uitvoeren van plannen

- Leven op een rijtje
- Duidelijke richting (vaak concrete plannen)
- Geen behoefte aan 'brede' re-integratie (RI-begeleider moet zich niet met rest van hun leven bemoeien)

Klankbord

Iemand die meedenkt en uitdaagt

- Verhalen met richting
- Behoefte aan reflectie
- Open voor verandering
- Leven op een rijtje, maar zien re-integratie hier niet los van

Interviews re-integratieprofessionals

- § Geconfronteerd met complexiteit aan problemen
- § Geringe professionaliseringsgraad:
 - § Geen sprake van gezamenlijke kennis en vaardigheden
 - § Standaardmethodieken ontbreken
 - § Dus maatwerk maar ook onterechte verschillen
- § Belang van 'klik'

Aanbevelingen

§ Nog ontwikkelen

§ Kader:

Probleem definitie:

§ Re-integratieaanbod sluit niet goed aan bij behoeften van cliënt (maatwerk).

Verschillende actoren:

§ Verz. arts, arbeidsdeskundige, RI-professional, cliënt, thuissituatie cliënt, arbeidsmarkt.

Niveau van aanbevelingen:

§ Professional niveau

Aanbevelingen

GEZAMENLIJKE BRAINSTORM

- § In tweetallen aanbevelingen op post-it schrijven
- § 1 aanbeveling per post-it
- § Plenair inventariseren
- § Thematiseren